



Spis treści

K. Dokukin, Autoreferat rozprawy doktorskiej nt. Charakter prawny interpretacji podatkowych	1
A. Gazda, Użycie w decyzji administracyjnej o odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze zwrotu <<do ... godzin tygodniowo>>, czy <<do ... godzin miesięcznie>>	3
A. Korcz-Maciejko, Wliczenie do wysługi lat policjanta okresu służby w Narodowych Siłach Rezerwowych	5
W. Maciejko, podmiot prowadzący wywiad środowiskowy w sprawach dodatku węglowego	6
Sprawozdanie z seminarium nt. <i>Podstawy ustroju państwowego a prawo publiczne</i>	7
Sprawozdanie z seminarium nt. <i>Świadczenie pielęgnacyjne. Ustalanie prawa w świetle niewykonanych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego</i>	7

Autoreferat rozprawy doktorskiej nt. Charakter prawny interpretacji podatkowych

Przedmiotem rozprawy jest teoretyczna analiza zagadnień prawnych związanych z instytucją interpretacji przepisów prawa podatkowego. Możliwość dokonywania interpretacji podatkowych uregulowana została w art. 14a § 1 pkt 1 i art. 14b § 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Umocowane do dokonywania interpretacji są właściwe organy administracji publicznej. Interpretacje podatkowe ogólne dokonywane być mogą przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, który za pomocą tego instrumentu winien dążyć do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego w Państwie; interpretacje indywidualne na wniosek zainteresowanego wydaje w indywidualnej sprawie Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej lub stosownie do swojej właściwości wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa.

Główna teza badawcza rozprawy ma na celu odnalezienie przyczyny wprowadzenia i funkcji

instytucji interpretacji podatkowej i wyprowadzenie konkluzji, czy ten cel właściwie realizowany jest przez aktualną prawną formę działania organu wydającego interpretację i procedurę jej wydawania. W rozprawie podjęto próbę odpowiedzi na pytanie: co skłoniło ustawodawcę i jakimi kryteriami się posługiwał formułując normy prawne w tym zakresie oraz czy interpretacja stanowi dodatkowy element (fazę) postępowania jurysdykcyjnego podatkowego kończącego się decyzją?

Przeprowadzona analiza regulacji dotyczących interpretacji przepisów prawa podatkowego dowodzi względnej jednolitości zarówno podmiotów uprawnionych do występowania z wnioskiem o wydanie interpretacji, jak i elementów formalnych wniosku. Granice przedmiotowe interpretacji indywidualnej określić można dwojako. Po pierwsze, granice te, w ujęciu abstrakcyjnym - wyznacza charakter tej instytucji oraz przepisy prawa, w tym zwłaszcza treść art. 14b § 1 o.p. Zgodnie z nim

Dyrektor KIS na wniosek zainteresowanego wydaje, w jego indywidualnej sprawie interpretację przepisów prawa podatkowego. Wynika stąd, że interpretacja indywidualna ma za przedmiot wykładnię przepisów prawa podatkowego oraz że wydawana jest w indywidualnej sprawie. Interpretacja indywidualna prawa podatkowego wydana na podstawie art. 14b § 1 o.p. ma w przeciwieństwie do interpretacji ogólnej i objaśnień podatkowych charakter jednostkowy, wobec podmiotu, który o taką interpretację wystąpił. Po drugie, granice interpretacji indywidualnej wyznaczone zostają przez wniosek zainteresowanego, tj. podmiotu lub podmiotów, którzy występują do organu podatkowego o wydanie interpretacji. Wniosek wyznacza problem prawny, z którym zwraca się zainteresowany na tle przedstawionego zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego. Na aprobacie zasługuje fakt, aby zaistniały stan faktyczny albo zdarzenie przyszłe przedstawiane było - jak wymaga tego ustawodawca - w sposób wyczerpujący. Jeżeli bowiem w toku postępowania podatkowego, organy interpretacyjne uznają, że opisany we wniosku stan faktyczny jest niezgodny ze stanem rzeczywistym, wnioskodawcy z tytułu tego nie będzie przysługiwała ochrona prawna; interpretacja traci wówczas swą funkcję, choć mankamentem jest brak środków kontroli nad tym, czy stan prezentowany we wniosku i stan realny faktyczny są zbieżne, czy też nie.

Na aprobacie zasługuje również ustalenie, że w trybie art. 14b § 3 o.p. nie istnieje konieczność <wyczerpującego> przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej tego stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego. Zauważyć jednak należy, że niewystarczające, niepełne przedstawienie oceny prawnej w stanowisku wnioskodawcy, przynieść może negatywne skutki w postaci negatywnej oceny wniosku przez organ podatkowy. Podmiot nieprofesjonalny, choćby właściwie nakreślił problem napotkany w procesie wykładni prawa, może nie doczekać się należytej mu ochrony tylko z tego względu, że nie potrafił właściwie zakreślić konkluzji korzystnej dla siebie wykładni, oczekiwanej od organu (nawet gdyby na taką w pełni zasługiwał, biorąc pod rozwagę stan faktyczny i wyniki procesu wykładni). Analizując obligatoryjne elementy wniosku o wydanie interpretacji podatkowej uznania wymaga, że nie należy (w ogóle) wymagać od zainteresowanego profesjonalizmu w sprawie (a do takiego wniosku prowadzą relacjonowane w rozprawie przepisy), tj.

profesjonalnego uzasadnienia prawnego w przedmiocie przedstawienia własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej stanu faktycznego albo zdarzenia przyszłego.

Sceptycyzm budzi konstrukcja uregulowań związanych z odmową rozpoznania wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej prawa podatkowego, *expressis verbis* konieczności uzyskania opinii Szefa KAS w zakresie tych elementów stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego, co do których istnieje uzasadnione przypuszczenie, że mogą: 1) stanowić czynność lub element czynności określonej w art. 119a § 1 o.p., tj. wyłączenie stosowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania; 2) być przedmiotem decyzji wydanej z zastosowaniem środków ograniczających umowne korzyści lub 3) stanowić nadużycie prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Przepisy o.p. nie określają, w jakim czasie Szef KAS opinię o ww. okolicznościach powinien wydać. Brak jakiegokolwiek terminu obligującego Szefa KAS na wydanie opinii, o której mowa w art. 14b § 5c o.p. jest wyraźną luką w przepisach o.p., której usunięcie wymaga reakcji prawodawcy. Szef KAS opinię taką, w obecnym stanie prawnym, wydać może w dowolnym czasie, stosownie do własnego uznania, co powodować może zwłokę, w wyniku której organ podatkowy pozbawiony jest materiałów sprawy koniecznych do wydania bądź odmowy wydania interpretacji podatkowej. Zauważyć bowiem należy, że po terminie przewidzianym w trybie art. 14d § 1 o.p., wnioskodawca na podstawie art. 14o o.p. ma prawo uznać, że w dniu następnym, w którym upłynął termin na wydanie interpretacji, została wydana interpretacja milcząca, stwierdzająca prawidłowość stanowiska zainteresowanego w pełnym zakresie, a co za tym idzie, do przyjętej przez siebie wykładni się zastosować. Taka konstrukcja nie chroni środków publicznych w tych przypadkach, w których podmioty wnioskujące o wydanie interpretacji wymagających współdziałania organów (uzyskania opinii), bowiem nie dość wyczerpująco uregulowana procedura współdziałania (brak terminów na wydanie opinii) może prowadzić do gospodarowania środkami przeznaczonymi na podatki wedle wizji podatnika, nawet wówczas gdy jego wykładnia okazała się nieprawidłowa i szkodliwa dla Skarbu Państwa.

Prowadzone w rozprawie rozważania uprawnienia do prezentacji jeszcze innych wątpliwości.

Zmiana interpretacji podatkowej nastąpić może wyłącznie z urzędu, przez organ który interpretację podatkową pierwotnie wydał. Może zatem tego dokonać Minister Finansów, w odniesieniu do interpretacji ogólnych lub SzeF KIS, wójt, (burmistrz, prezydenta miasta), starosta lub marszałek województwa, w odniesieniu do interpretacji indywidualnych - jeżeli podmioty te stwierdzają nieprawidłowość wydanej interpretacji, uwzględniając w szczególności orzecznictwo sądów, TK lub TSUE. W zakresie tym, za mankament uznać należy, że zmiana interpretacji zarówno ogólnej, jak i indywidualnej nie została ograniczona żadnym terminem; pominięto prezentowaną w o.p., ale również i w k.p.a. zasadę, wedle której od pewnej granicy pewność obrotu jest dobrem cenniejszym od praworządności. O.p. nie przewiduje również procedury, dzięki której sam zainteresowany mógłby o taką zmianę wystąpić. Jeżeli już dojdzie do stwierdzenia, że interpretacja podatkowa jest nieprawidłowa, nie można dopuścić do tego, aby podstawy i zakres dokonywanej zmiany pozostawić swobodnej decyzji organów podatkowych. Podnieść można także zastrzeżenia, co do publikacji interpretacji indywidualnych wydawanych przez samorządowe organy podatkowe; są one zamieszczane na stronach urzędów obsługujących. Zaaprobować w zakresie tym należy centralizację publikacji interpretacji samorządowych w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie publikowane są obecnie interpretacje podatkowe Dyrektora KIS oraz Ministra Finansów.

Ordynacja podatkowa nie wskazuje w sposób wyraźny, w jakiej formie interpretacje indywidualne są wydawane. Poglądy w tym zakresie okazały się rozbieżne, zarówno w orzecznictwie sądów administracyjnych jak i w doktrynie. Po analizie dokonanej w rozprawie uznać należy, że interpretacja indywidualna to prawna forma działania administracji, mocą której powstaje

stosunek prawa administracyjnego, w ramach którego wnioskodawca zostaje uprawniony, by żądać od organów władzy publicznej ochrony przez ujemnymi konsekwencjami zastosowania się do wykładni prawa podatkowego uzyskanej od organu w przepisanej procedurze, a więc na warunkach określonych w art. 14k-14m o.p. Pod kątem materialnym interpretacja ma walor promesy organu podatkowego o zapewnieniu ochrony przed negatywnymi następstwami zastosowania się do poglądu prawnego w sferze wykładni, jaki zaprezentował ten organ. Jest ona zbliżona do aktu administracyjnego, lecz nie stanowi aktu stosowania przepisów prawa podatkowego będących jej przedmiotem. Interpretacje podatkowe w założeniu swym pełnią funkcję informacyjną i gwarancyjną. Wydanie interpretacji indywidualnej oznacza nie tylko, że wnioskodawca poznaje zapatrywania organu podatkowego w zakresie znaczenia określonych przepisów prawa podatkowego na tle sytuacji faktycznej opisanej we wniosku, ale również, że zainteresowany ma realną możliwość powołania się na stanowisko organu interpretującego w razie ewentualnych sporów z organami podatkowymi. Na podstawie przeprowadzonej analizy uznać należy, że wymienione cele pokładane przez ustawodawcę w instytucji interpretacji podatkowej nie są zupełnie realizowane. Dochodzi bowiem do wydawania odmiennych interpretacji indywidualnych w takich samych stanach faktycznych, ich zmiany, uchylania lub wygaszania, które destabilizują pewność co do tego jakie działanie jest uprawnione, a jakie nie. Podmioty, które do interpretacji podatkowej się zastosowały, w zasadzie w nieprzewidywalnej zupełnie dacie ochronę prawną czerpaną z tytułu tego mogą utracić.

dr Katarzyna Dokukin

Użycie w decyzji administracyjnej o odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze zwrotu „do ... godzin tygodniowo” czy „do ... godzin miesięcznie”

Kwestie dotyczące specjalistycznych usług opiekuńczych reguluje art. 50 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zw. dalej Ups. Należy zwrócić uwagę na treść art. 18 ust. 1 pkt 3 Ups, zgodnie z którym do zadań zleconych z zakresu

administracji rządowej realizowanych przez gminę należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z treści powołanego przepisu wynika jasno, że jest to obligatoryjne zadanie publiczne z zakresu administracji

rządowej, które jest zlecone, a więc powierzone do realizacji gminom (WSA w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2021 r. II SA/Bd 981/20, LEX nr 3170421).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. W postępowaniu o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych istotne znaczenie ma zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych, wystawione przez lekarza specjalistę. Jednakże decyzje w sprawie przyznania tych usług mają charakter uznaniowy zarówno w zakresie samego ich przyznania, jak i rozmiaru świadczenia, tj. ilości godzin oraz w części odnoszącej się do okresu i miejsca świadczenia, czy też ewentualnej odpłatności. Pozwala to organowi na wybór najbardziej właściwego rozstrzygnięcia. Oznacza to, że nawet spełnienie przesłanek przyznania tego rodzaju świadczenia nie przesądza o tym, że organ pomocy społecznej ma obowiązek orzec o ich przyznaniu (tak w wyrokach: WSA w Poznaniu z dnia 8 kwietnia 2021 r., II SA/Po 692/20, Lex nr 3172156, WSA w Gliwicach z dnia 24 lutego 2020 r., II SA/G1 836/19, Lex nr 3015081, WSA w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2019 r., II SA/Sz 795/19, Lex nr 2771583).

Takie zaufanie udzielone organom administracyjnym przez ustawodawcę oznacza, że to właśnie ośrodek pomocy społecznej – pracownik socjalny po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego będzie najlepiej wiedział ile godzin specjalistycznych usług potrzebuje dana osoba. Wypisanie na zaświadczeniu lekarskim, np.: „do 4 godzin tygodniowo” ma na celu wskazanie periodiczności usług (bo taka jest najlepsza dla powtarzalności i poprawy zdrowia pacjenta. Zdarza się, że lekarz nie zna możliwości rodziny). Jednakże o liczbie godzin decyduje pracownik socjalny, gdyż stwierdzając sytuację rodziny może dostrzec, np.: że rodzina własnymi możliwościami może częściowo zaspokoić tą potrzebę. Wyznacznikami ustalenia zakresu przyznania usługi są - z jednej strony - rozmiar potrzeb wnioskodawcy, a z drugiej strony - możliwości finansowe organów pomocy społecznej (Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 3 grudnia 2019 r., II SA/Rz 1249/19, Lex nr 2761353). Dlatego w każdej ze spraw organ pomocy społecznej rozważa sytuację życiową osoby ubiegającej się o pomoc, jej stan zdrowia i na tej podstawie ustala zakres niezbędnych dla niej usług opiekuńczych, biorąc pod uwagę możliwości świadczenia takiej pomocy przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej oraz

potrzeby innych osób. Konkludując ustalenie liczby godzin należy do kompetencji pracownika socjalnego z uwzględnieniem całokształtu sytuacji osoby lub rodziny i zaświadczenia lekarskiego.

Mając na względzie Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.), zw. dalej Rozporządzeniem, należy dostrzec § 4 ust. 6 Rozporządzenia, zgodnie z którym „*Ośrodek pomocy społecznej wydaje decyzję o liczbie godzin przyznanych miesięcznie specjalistycznych usług oraz o wysokości odpłatności*”. Powyższe oznacza, że w decyzji powinna być wskazana przyznana osobie miesięczna liczba godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Oznacza to, że ustawodawca wskazuje wprost co winno być ujęte w decyzji administracyjnej.

Nie mogą umknąć uwadze wystąpienia pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli (NIK) w tym zakresie Delegatury w Kielcach LKI-4101-006-05/2014 P/14/103 z lipca 2014 r. oraz Delegatury w Białymstoku LKI-4101-008-04/2014 P/14/103 z lipca 2014 r., które zdecydowanie wskazują jako nieprawidłowość, przyznawanie tych usług w wymiarze dziennym czy tygodniowym podkreślając, że jest to wbrew wymogom określonym w § 4 ust. 6 Rozporządzenia. (cyt. protokół NIK Delegatura Kielce s. 7: *W siedmiu na 60 badanych decyzji wskazano liczbę przyznanych godzin specjalistycznych usług opiekuńczych w wymiarze miesięcznym, tj. zgodnie § 4 ust. 6 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W sześciu przypadkach liczbę przyznanych godzin specjalistycznych usług opiekuńczych podano w wymiarze dziennym, a w pozostałych 47 przypadkach w wymiarze tygodniowym*). Natomiast w Protokole NIK Delegatury w Białymstoku s. 3 należy dostrzec, że: „*w wyniku kontroli stwierdzono, że: w trzech przypadkach decyzje przyznające omawiane usługi nie zawierały informacji o liczbie godzin przyznanych miesięcznie, co było niezgodne z § 4 ust. 6 powołanego rozporządzenia*”. Natomiast z wniosków NIK s. 6, wynika że: „*W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieokreśleniu liczby godzin przyznanych miesięcznie*”.

Natomiast Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie Wydział Polityki Społecznej Protokołem z maja 2012 r. Nr WP-III.431.1.16.2012 wniósł uwagi kontrolowanemu OPS o następującej treści: „*W oparciu o § 4 ust. 6 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych*

Osrodek pomocy społecznej wydaje decyzję o liczbie godzin przyznanych miesięcznie specjalistycznych usług oraz o wysokości odpłatności. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne, na podstawie których przyznano osobom specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zawierały nieprecyzyjne zapisy dotyczące ilości przyznanych usług. Zapis o treści przykładowo „do 8 godzin tygodniowo” powoduje, iż prawidłowym będzie objęcie opieką osoby w wymiarze zarówno 2, 4, jak i 8 godzin tygodniowo. Tymczasem ilość usług winna odzwierciedlać potrzeby klienta. Przykładowo, decyzją z 12 stycznia 2011 roku nr OPS.8225.7.2011, przyznano pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w ilości „do 8 godzin tygodniowo”, a decyzją z 10 stycznia 2011 roku nr OPS.8225.6.2011, przyznano pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w ilości „do 12 godzin tygodniowo”. Ww. nieprecyzyjna forma zapisu wywołuje również skutki w odniesieniu do odpłatności”.

Podkreślenia wymaga fakt, że przytoczone kontrole miały miejsce w 2012 r. i 2014 r., jednakże stan prawny w tym zakresie nie uległ zmianie od 2005 r. Powyższe sprowadza się do jednoznacznego wniosku, że w decyzjach administracyjnych w sprawach specjalistycznych usług opiekuńczych nie powinno kształtować się sformułowania „do godzin tygodniowo”.

Nasuwa się więc pytanie czy można użyć w tego rodzaju decyzji administracyjnej sformu-

wania „do ... godz. miesięcznie”?

Zadaniem organu w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych jest precyzyjne ustalenie, czy i jakiego rodzaju usługi w danym przypadku są niezbędne, ustalenie zakresu tych usług, (...) Wyrok WSA w Białymstoku z dnia 29 października 2019 r., II SA/Bk 580/19, Lex nr 2741917. Użyte przez ustawodawcę w § 4 ust. 6 Rozporządzenia „Osrodek pomocy społecznej wydaje decyzję o liczbie godzin przyznanych miesięcznie specjalistycznych usług oraz o wysokości odpłatności”, świadczy o stanowczym podaniu dokładnej liczby godzin usług.

Użycie w decyzji administracyjnej określenia „do ... godz. miesięcznie”, byłoby dopuszczalne pod warunkiem wyjaśnienia stronie postępowania w uzasadnieniu decyzji dlaczego zajął takie a nie inne stanowisko. Decyzja uznaniowa (jaką jest m. in. przyznanie tych usług) nie podlega kontroli sądowej z punktu widzenia celowości, lecz sprowadza się do oceny czy organ administracji uwzględnił całokształt okoliczności faktycznych, mających znaczenie w sprawie oraz czy w ramach swego uznania nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów.

dr Agnieszka Gazda

Wliczenie do wysługi lat policjanta okresu służby w Narodowych Siłach Rezerwowych /opinia prawna/

Stosownie do § 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów (Dz.U. z 2015 r. poz. 1236) do wysługi lat policjantowi uwzględnia się m.in. okresy traktowane jako równorzędne ze służbą w Policji, wymienione w art. 13 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz.

723), zwanej dalej u.z.e.f. Przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 u.z.e.f. wskazuje na okres służby wojskowej uwzględnianej przy ustalaniu prawa do emerytury wojskowej.

Okres służby wojskowej uwzględniany przy ustalaniu praw do emerytury (warunkujący nabycie prawa jako takiego) to wysługa emerytalna w rozumieniu art. 3 pk 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2022 r., poz. 520), zwanej dalej u.z.e.ż., która jest okresem służby wojskowej w Wojsku Polskim i jemu równorzędnym, łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i 16 tej ustawy.

Okres służby w Narodowych Siłach Re-

zerowych został przez ustawodawcę przewidziany tylko w art. 15c ust. 2 u.z.e.ż., jako okres wysługi uzasadniający wzrost <<posiadanej już>> emerytury. Nie jest tym samym okresem wysługi emerytalnej uwzględnianej przy <<ustalaniu prawa do emerytury>> (a więc warunkującym jego nabycie), jak wymaga tego art. 13 u.z.e.f., do którego z wyłączością odsyła § 4 pkt 3 wspomnianego rozporządzenia. Zatem okres służby w Narodowych Siłach Rezerwowych nie stanowi okresu wliczanego do wysługi lat, od której uzależniono wysokość

uposażenia policjanta, bowiem okres ten nie służy do nabywania prawa do emerytury wojskowej, ale do podwyższania jej wysokości, po skutecznym nabyciu na podstawie innych okresów wliczanych do takiej wysługi.

*dr Aneta Korcz-Maciejko,
radca prawny*

Podmiot prowadzący wywiad środowiskowy w sprawach dodatku węglowego

Stosownie do art. 24 ust. 5b ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1967), przed wydaniem decyzji w sprawie dodatku węglowego wójt, burmistrz, prezydent miasta (kierownik ośrodka pomocy społecznej) <<przeprowadza wywiad środowiskowy>> w celu ustalenia zamieszkiwania osób w lokalach mieszkalnych. Środek dowodowy w postaci <<wywiadu środowiskowego>> jest rozwiązaniem szczególnym względem podobnych instytucji procesowych nazywanych przez ustawodawcę: rodzinnym wywiadem środowiskowym (art. 23 ust. 4aa ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Dz.U. z 2022 r., poz. 615, art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. z 2021 r., poz. 2268) albo wywiadem alimentacyjnym (art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dz.U. z 2022 r., poz. 1205).

Wyodrębnienie przez ustawodawcę w stosunku do tego samego organu (wójta, kierownika ośrodka pomocy społecznej) aż trzech instytucji procesowych, tzn. wywiadu środowiskowego, rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wywiadu alimentacyjnego, oznacza, że zasad przeprowadzania dowolnego z nich nie można rozciągać (bez wyraźnego przepisu prawa) na dwa kolejne.

Z tych względów w wypadku wywiadu środowiskowego służącego ustaleniu prawa do dodatku węglowego nie obowiązuje – wyraźnie zastrzeżony dla wywiadu rodzinnego – obowiązek sporządzenia go przez pracownika socjalnego (jak ma to miejsce np. w wypadku wywiadu rodzinnego z mocy art. 107 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej). Zatem dowolny pracownik właściwego urzędu (ośrodka pomocy społecznej) może po upoważnie-

niu go przez wójta (kierownika ośrodka pomocy społecznej) dopełnić tej czynności dowodowej, tzn. sporządzić dokument wywiadu środowiskowego.

Również w doktrynie prawa pomocy społecznej podkreśla się, że udział pracownika socjalnego podczas czynności wywiadu jest wymagany wówczas, gdy czynności dowodowe wymagają prowadzenia specjalistycznej rozmowy, którą pracownik socjalny jako powinien umiejętnie kierować w celu ustalenia kompletnej sytuacji bytowej potrzebującego (M. Gąsiorek, Rodzinny Wywiad środowiskowy, Wrocław 2011, s. 206). W wypadku wywiadu środowiskowego nie dochodzi do takich ustaleń, bowiem służy on wyłącznie prostemu ustaleniu faktu zamieszkiwania osoby pod oznaczonym adresem. Podobne poglądy prezentowane są w orzecznictwie sądowym, czego dowodem jest wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 19 listopada 2009 r., II SA/Gd 420/09 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 10 sierpnia 2010 r., II SA/Bd 566/10 (obydwa opubl. w CBOSA).

*prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko,
radca prawny*

Sprawozdanie z seminarium nt. Podstawy ustroju państwowego a prawo publiczne

W dniu 25 października 2022 r. w sali konferencyjnej Poradni Prawnej im. Anny Jenke w Jarosławiu, w ramach Seminarium Prawa i Administracji adresowanego do młodzieży szkół średnich o profilu prawnym i społecznym oraz interesujących się zagadnieniami prawa odbyło się seminarium nt. Podstawy ustroju państwowego w prawo publiczne.

Seminarium obejmowało część teoretyczną składającą się z wykładu oraz dyskusji oraz część praktyczną obejmującą prezentację współczesnych tekstów z zakresu nauk prawnych. Rolą uczestników było m.in. sformułowanie własnych recenzji poglądów prezentowanych w opracowaniach.

Organizatorem seminarium była Poradnia Prawna im. Anny Jenke w Jarosławiu.

dr hab. Wojciech Maciejko
kierownik Poradni Prawnej
im. Anny Jenke w Jarosławiu

Sprawozdanie z seminarium nt. Świadczenie pielęgnacyjne. Ustalanie prawa w świetle niewykonanych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego

W dniu 20 stycznia 2023 r. w Ośrodku Innowacji Edukacyjnych w Tarnowie, odbyło się seminarium skierowane do pracowników ośrodków pomocy społecznej poświęcone ustalaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Głównym wątkiem było stosowanie art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych przez organu I instancji w stanie prawnym po wejściu w życie wyroków Trybunału Konstytucyjnego, w tym takich, które stwierdzały niekonstytucyjność rozwiązań normatywnych, ale nie zostały dotychczas wykonane w drodze stosownej nowelizacji.

Poszczególne głosy dotyczyły:

- wyroku TK z dnia 26 stycznia 2019 r., SK 2/17

(Dz.U. z 2019 r., poz. 1257) dotyczącego świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekuna uprawnionego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy;

- wyroku TK z dnia 18 lipca 2008 r., P 27/07 (Dz.U. z 2008 r., Nr 138, poz. 872), dotyczącego świadczenia pielęgnacyjnego dla alimentowanych członków rodziny, którzy jako niepełnosprawni nie są dziećmi podopiecznego, a także

- i wyroku TK z dnia 21 października 2014 r., K 38/13 (Dz.U. z 2014 r., poz. 1443), dotyczącego przeszkody w korzystaniu ze świadczenia pielęgnacyjnego w postaci daty, w jakim powstała niepełnosprawność podopiecznego.

dr hab. Wojciech Maciejko,
radca prawny

Wydawca: Ośrodek Mediacji w Sprawach Karnych im. Anny Jenke w Rzeszowie, 35-312 Rzeszów, ul. Piaskowa 5/3

Redaktor naczelny: prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko

Tytuł czasopisma zarejestrowany został przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt I NsRejPr 24/19
ISSN 2658-2902

Na adres e-mail: wojciech_maciejko@wp.pl przyjmowane są:

- zgłoszenia adresów e-mail, na jakie będą kierowane bezpłatnie kolejne numery pisma (należy wskazać: imię i nazwisko oraz nazwę instytucji);
- propozycje tematów i zagadnień, jakie zastępują na poruszenie w kolejnych wydaniach.